

תְּשׁוּעָה גְדוּלָה שְׁנַעֲשֶׂה בְּזִמְנֵהּ הַהוּא, וְהָאֵרֶת הָאוֹר
 בְּשָׂאֵרֵי הַשָּׁנִים הַבָּאִים אַחֲרָי כִּד הִנֵּה הוּא כְּמִקְבֵּל
 מִהָאֵרֶת הָרְאוּשׁוֹנָה נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם פְּרָקָן, וְזֶהוּ
 שְׂאֵמֶר תְּשׁוּעָה גְדוּלָה (בְּזִמְנֵהּ הַנֵּס) וּפְרָקָן (לְשָׂאֵרֵי
 הַשָּׁנִים) בְּהַיּוֹם הַזֶּה (הָאֵרֶת הַקְּמֹן שְׁבַבְל שָׁנָה נִתְּנָה
 הָאוֹר, וּמוֹבֵן), וּמִתּוֹק הָאוֹר לְזִכֵּי הָרָאוֹת וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב
 שְׂמִיחָה בְּנֵר מְצוּהָ וְתוֹרָה אוֹר, כִּי לְיִהוּדִים הִיְתָה
 אוֹרָה גַם בְּגִבְהַי מְרוֹמִים, הַבֵּן.

פ) וְיִתְבַּאֵר לָךְ עוֹד תְּשׁוּעָה גְדוּלָה וּפְרָקָן, עַל פִּי
 אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי לְעִיל (סִימָן ג') בְּעֵנָן
 יוֹחֲנָן כִּהֵן גְּדוּל שְׂשֻׁמֶע קוֹל מִבֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים
 בְּיוֹם הַכְּפוּרִים בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם נֶצְחוּ מְלִיא, עֵינֵי מַה
 שְׂכַתְבְּתִי שֵׁם וְתַבִּין.

ג) עוֹד אֲבֵאֵר לָךְ תְּשׁוּעָה גְדוּלָה וּפְרָקָן בְּדְרוּשׁ
 יוֹתֵר אַרְךְ לְפָרְסוּמֵי נֶסֶא, וְהוּא עַל פִּי מַה
 שְׁחִקְרַנּוּ, מִפְּנֵי מַה קִּבְּעוּ הֵנֶס דְּחִנוּכָה וּפּוּרִים וּזְכוּרֹן
 לְדוֹרוֹת עוֹלָם וְלֹא עָשׂוּ כֵּן בְּשָׂאֵרֵי הַנְּסִים, וְהִנֵּה
 הֵנֶס שְׂכָבֵר כְּתַבְּנוּ לְהִיּוֹת שְׂרָאוֹ אֲשֶׁר הָאוֹר שָׁל
 הֵנֶס יִתְנַלָּה בְּכָל שָׁנָה, אַף עַל פִּי כֵּן טַעַמָא בְּעֵי
 לְמַה דְּקֹאֵא בְּאֵלּוֹ הַנְּסִים עֲשֶׂה הַפּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת כְּכֹה
 בְּכַדִּי לְקַבְּעֵם לְזַכְרוֹן לְדוֹרוֹת, וְלֹא עָשָׂה כֵּן בְּשָׂאֵרֵי
 הַנְּסִים מִזְּמַן יְצִיאַת מִצְרַיִם וְאַיִלָּךְ, וְהַנְּרָאָה לִי
 בְּעֵנֵינוּ, דְּהִנֵּה כָּל הַנְּסִים עַל יְדֵי שְׂדוּד הַמַּעֲרָכָה
 שְׁלֹא כְּמַטְבֵּעַ כָּבֵר הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְלַמְּדִים בְּזֶה עַל יְדֵי
 נְסֵי מִצְרַיִם וְכִיּוֹצֵא, וְהִנֵּה כְּאֲשֶׁר הִגִּיעַ זְמַן הַפְּסֻקַת
 הַנְּבוּאָה, וְהָעוֹלָם מִתְּנַהֵג רַק עַל יְדֵי נְסִים נִסְתָּרִים
 כְּמַטְבֵּעַ כְּעֵין הַסְּתֵר פָּנִים, וְהָיָה גְלוֹי וְיֹדֵעַ לְפָנָיו
 ית"ש אֲשֶׁר זֶה עֵדֵן וְעֵדֵנִים יִצְטַרְךְ הָעוֹלָם לְהַתְּנַהֵג
 עַל פִּי נְסִים נִסְתָּרִים עַד עַת קַץ כִּמוֹ שֶׁהוּא כְּעַת
 בְּגִלוֹת הַחַל הַזֶּה, וְהִנֵּה יֵשׁ חֲשֵׁשׁ שְׂיִאֲמָרוֹ עַל
 הַנְּסִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁהֵם כְּמַטְבֵּעַ מְבֻלֵי מְשֻׁנָּח ח"ו, עַל
 כֵּן נַעֲשׂוּ נְסִים הַלְלוּ וּזְכוּרֹן לְדוֹרוֹת עוֹלָם, לְהַתְּוַדֵּעַ
 וּלְהַגְלוֹת שְׁבַבְל עַת הַשְׂ"י מִתְּנוּסָם עִמָּנוּ בְּנְסִים
 נִסְתָּרִים בְּהַשְׁנָחַתוֹ ית"ש, כְּאֲשֶׁר אֲבֵאֵר לָךְ לְהַלְלֵן
 מִתּוֹךְ דְּרוּשֵׁינוּ.

וּבְזֶה תַּבִּין מַה שְׂאֲמָרוֹ חו"ל בְּנִמְרָא מְנָלָה (יא).
 רַבִּי יוֹחֲנָן פֶּתַח לֵה פֶּתַח לֵה פֶּתַח לֵה פֶּתַח לֵה פֶּתַח לֵה פֶּתַח לֵה פֶּתַח
 (וְהָיָה בִּימֵי אַחְשָׁרוּשׁ) מִהֶכָּא (תְּהֵלִים צח ג) זְכַר חֲסִדוֹ
 וְאַמּוֹנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ אֶת
 יְשׁוּעַת אֱלֹקֵינוּ, אֵימַתִּי רָאוּ כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ אֶת
 יְשׁוּעַת אֱלֹקֵינוּ בִּימֵי מִרְדְּכַי וְאַסְתֵּר, עַד כָּאֵן,
 וְהִדְבָּרִים הָאֵלֶּה צְרִיכִין בְּאוּר, א' מַה הַקְּשָׁה לְבַעַל
 הַמַּאֲמָר עַד שֶׁהִצְרִיךְ לְפֶתַח פֶּתַח, ב' מַהוּ הַמְּפֻתָּח
 שְׁעָשָׂה לְפֶתַח בְּבֹאוֹר הַפְּרָשָׁה, ג' אוֹמְרוֹ אֵימַתִּי רָאוּ
 כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹקֵינוּ בִּימֵי וְכו' וְהוּא
 פְּלִיאָה נְשֻׁבָּה, וְכִי לֹא רָאוּ עַד הַיּוֹם נְסִים גְּדוּלִים
 וְנוֹרָאִים בְּשְׂדוּד הַמַּעֲרָכָה נְסֵי מִצְרַיִם, וּקְרִיעַת יַם
 סוּף, וְיַרְדֵּן, וְעִמְיַדַת הַשְּׁמֶשׁ לְיְהוֹשֻׁעַ, וּמְפֻלַת
 סִנְחֵרִיב, וְהַשְּׂכַת הַשְּׁמֶשׁ לְחֻזְקִיָּה, וְכִיּוֹצֵא לְאֵין
 מִשְׁעֵר, אֲדָּ יִתְפָּרֵשׁ הַדְּבָר לְדַרְכָּנוּ הַנִּל, דְּהִנֵּה עַד
 הַיּוֹם שְׂהִיְתָה הַנְּבוּאָה מְצוּיָה בְּיִשְׂרָאֵל וְהָיוּ נְסִים
 נְגֻלִים בְּשְׂדוּד הַמַּעֲרָכָה, וּמִי הוּא הַפְּתִי אֲשֶׁר לֹא
 יִתְבּוֹנֵן כִּי יֵד י"י עָשְׂתָה זֹאת, אֲדָּ כְּעַת הִנֵּה הִגִּיעַ
 זְמַן הַפְּסֻקַת הַנְּבוּאָה, וְהַתְּחִיל הָעוֹלָם לְהַתְּנַהֵג
 בְּנְסִים נִסְתָּרִים כְּמַטְבֵּעַ, הִנֵּה יֵשׁ חֲשֵׁשׁ שְׂיִאֲמָרוֹ קִמְנִי
 אֲמָנָה כִּי הַכֹּל נַעֲשֶׂה כְּמַטְבֵּעַ מְבֻלֵי הַשְּׁנָחַת מְשֻׁנָּח
 ח"ו, וְהִנֵּה לְהוֹרָאָה עֲצוּמָה הַלּוֹז לְהַתְּבּוֹנֵן כִּי כָּל
 נְסֵי הַמַּטְבֵּעַ וְכָל הַיְשׁוּעוֹת בְּהַשְׁנָחַתוֹ ית"ש הוּא
 הַפּוֹעֵל בְּהַשְׁנָחַתוֹ כְּמַטְבְּעִים לְהַנְּהִיגֵם כְּרָצוֹנוֹ
 לְיְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, הִנֵּה נַעֲשֶׂה הֵנֶס הַזֶּה לְזְכוּרֹן
 לְדוֹרוֹת לְהַנְּצֵל מֵאִישׁ שׁוֹנֵה וּפְתִי.

וּבְזֶה תַּתְּבּוֹנֵן מַה שְׂאֲמָרוֹ חו"ל (יֻמָּא כט). לְמַה
 נִמְשָׁלָה אֲסֵתֵר לְאַיִלַת הַשֶּׁחַר, מַה אֵיִלַת
 הַשֶּׁחַר סוּף הַלִּילָה אַף אֲסֵתֵר סוּף כָּל הַנְּסִים, וְהִנֵּה
 אֵיךְ אֲפָשָׁר לֹמַר סוּף כָּל הַנְּסִים, הִרִי הַשְׂ"י
 מִתְּנוּסָם עִמָּנוּ בְּכָל זְמַן הֵן הֵן גְּבוּרוֹתָיו וְנוֹרָאוֹתָיו
 שֶׁהֵם אֶחָד בֵּין וְכו', אֲדָּ הוּא, שֶׁהַנְּסִים הַנְּהוּגִים אֲתָנוּ
 עַד עַת קַץ הַמָּה נְסִים מְלַבְּשִׁים כְּמַטְבֵּעַ, וְהִנֵּה גַם
 הֵנֶס דְּאֲסֵתֵר הָיָה בְּלִבְיַשׁת הַמַּטְבֵּעַ מְבֻלֵי שְׂדוּד, אֲדָּ
 הוּא (ע"ח ש"ב פ"א) דְּהִנֵּה לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שׁוֹנִים יֵשׁ
 אֲמֻצְעֵי בִּינֵיהֶם^{מב}, כְּגוֹן בֵּין הַדּוּמָם לְצוּמָח יֵשׁ

הודו שלא כדרך הליכתה, ובתוכה אותן הסמים בדוקא אשר לא נראו ולא נשמעו מאותן הסמים במדינות הללו מעולם, כי אינם מניחים אותם לצאת ולהוליך למדינה אחרת, (להיות הסמים הללו הם כמעט מחיים מתים), עודם תמהים על הדבר, והנה איש מבשר שבא לכאן רופא ממחה מערי אספמיה והוא יכול להחיות הנוטים למות והם כמעט קרובים לזבולא בתריתא הוא יכול להחיותם על ידי הסמים מאיי הודו, ותהם כל העיר ושפטו כלם אין זה כי אם יד י"י עשתה זאת להמציא רפואה להחולה המסכן לשעה, הגם שהיה הכל בטבע מבלי שדוד המערכה, עם כל זה מי הוא זה ואי זה הוא הכסיל הפתי אשר יגיד כמו פיו שהיה המצאת כל הדברים הללו כרגע מבלי השגחת משגיח.

כן הוא הענין (אלפי אלפים ורבו רבואות פעמים ביתר שאת לאין משער) בנדון הגם דאסתר, הגם שהיה הכל בטבע, עם כל זה בהתבונן כל הענינים שנתהוו בהכנה לזה הגם שנהרזה ושתי ועל ידי זה נכנסה אסתר, ויאהב המלך את אסתר, ואין אסתר מגדת מולדתה, ונכתב בספר הזכרונות הגדת מרדכי מן בגתן ות'רש, ואחר כך בלילה המצטרפת לישועה שהיו נתונים בסכנה גדולה נדדה שנת המלך ויאמר להביא ספר הזכרונות וימצא פתוב אשר הגיד מרדכי, ונתהוה הדבר בעת וברגע אשר בא המן אל בית המלך לאמר למלך לתלות את וכו', וכל הענינים לאין משער למדקדק בכל דבר שנתהוה הכל כרגע המיוחדת המצטרפת, הגה כל מי שיש לו מח בקדקדו והוא עודנו במדרגת חי מדבר, לא יכול לשפט שהיה הכל מבלי השגחת המשגיח אשר סבב כל אלה הענינים להושיע את ישראל, רק בודאי כל מי שהוא עדין בדעת, ישפט תקף בשמעו את המעשה אשר נעשה, אין זה כי אם יד י"י עשתה זאת, ונמצא כי הגם הזה הגם שהיה גם נסתר בטבע מבלי שדוד, עם כל זה היה לו גם בן מעלת וסגלת גם הנגלה, כי כל באי עולם הכירו וידעו כי יד י"י עשתה זאת, ונתגלה לכל

אמצעי, היינו האלמוג יש בו שני הענינים היינו פח הדומם וכח הצומח, וכן יש אמצעי בין צומח לחי, וכן חי למדבר, וכן לכל הענינים פידוע כל זה, והוא להורות כי אל אחד בראו, יוצר אחד יצרן (ולא יאמרו מי שברא זה וכו'), והנה התבונן בן גם בן בזה הגם, כאשר הגיע זמן הפסקת הנסים נגלים בשדוד והגיע זמן ההנהגה בנסים נסתרים, הנה הגם דאסתר היה ממצע, והגם שהיה הגם נסתר מלבש בטבע, עם כל זה היה בו פח גם נגלה כמו בשדוד המערכה, כמו שאין מסתפק בגם הנעשה בשדוד המערכה כי יד י"י עשתה זאת, כמו כן לא היה באפשר להסתפק גם בגם הלזה שיאמר איזה בן דעת שנעשה רק בטבע מבלי השגחת משגיח, רק כל באי עולם הכירו וידעו שהוא בהשגחתו הנפלאה ית"ש.

אוצר החכמה 2019/04/20

והוא כדמיון שמשלו הקדמונים במשל, פעם אחת חלה איש אחד עד למאד חלי מסכן, ונתיאשו כל הרופאים ממנו באמרם כי לרפאות חלי כזאת צריכים לסמים הנמצאים באיי הודו, זה רחוק אלפים פרסאות מכאן, וסכנת הימים ומדברות אשר יצטרך האדם לנהג נסיעתו לשם, זה כמה שנים, ומעולם אין עובר ושב משם לכאן, זאת ועוד אחרת, הגם שכבר היה בנמצא אלו הסמים בכאן, אין בנמצא במדינות הללו שום איש חכם ומבין שיהיה יודע איך להתנהג בתקונם, רק לשמע און נשמע שיש בערי אספמיה (רחוק מכאן ט"ו מאות פרסאות) רופא חכם מחכם במלאכת תקון הסמים האלה, הנה גם לזה צריך האדם לבלות זמן כמה שנים בסכנות בהליכה וביאה והבאת החכם לכאן, והנה להיות כל הענינים האלה אינם תחת חק האפשרי להמציאם לכאן כרגע, והחולה ההוא לא נשאר בו רק קיסטא דחיותא ליום או יומים, על בן נתיאשו הרופאים וכל בני ביתו ממנו ואמרו צביתו ליה זודתא, עודם מדברים בענין הזה, והנה קול נשמע איך שבאה ספינה מאיי הודו ובתוכה אותן הסמים שאמרו הרופאים, ותהי לפלא בעיני כל, מה זאת עשה י"י דבר שלא נשמע מעולם שתבא לכאן ספינה מאיי

פתח לה פתחא לההוא פתח לה פתחא לההוא
 פרשתא מהכא, זכר פרשתא מהכא, זכר
 חסדו ואמונתו לבית ישראל ראו כל אפסי
 ארץ את ישועת אלקינו אימתי ראו וכו' ישועת
 אלקינו בימי מרדכי ואסתר, דהנה עד היום
 וּלְכַנְיָנוּ, פָּרְשׁוּ בּוֹ (תק"ז קכט) ו"ה נגלות, ולמקפין
 שהם מכסים מורים על מעלת נס הנסתר, שהנס הזה נקבע ביום ט"ו
 (בג'מטריא י"ה) מן השם שהם נסתרות, הבן הדבר
 מאד, עין שם בדרושים וינעם לנפשך.

היה ישועת הוי"ה נסים נגלים כענין שנאמר (שמות י"ג) התיצבו וראו את ישועת הוי"ה וכו', מה שאין
 בן בימי הזמן נתגלה לכאי עולם ישועת אלקינו, היינו
 היינו הישועה שהוא מלבש בטבע דשם אלקים, שגם
 הטבעיים מתנהגים בהשגחתו הנפלאה, וכל באי
 עולם הכירו בזה הנס שהוא בטבע הוא מבעשה
 אלקינו והשגחתו הנפלאה, והוא שאמר ויהי בימי
 אחשורוש, הויה חדשה נתהוה בימי אחשורוש,
 היינו שראו כל באי עולם ישועת אלקינו שעד היום
 לא הכירו רק ישועת הוי"ה, הבן הדבר.

וממוצא הדבר תשכיל ותדע שמן הצדק הגדול היה לקבע ימי הנס הזה לזכרון לכל
 באי עולם, כדי ששכיל ונבין ונדע כל ימי גלותנו שכל
 ענין הנהגתנו בטבע הכל בהשגחת הבורא בפרטות,
 כאשר נראה בנגלות החל הזה איך הש"י מפיר עצת
 אויביו ורבים קמים עלינו ואף על פי כן אנחנו חיים
 וקיימים, לא נתפתה לומר ח"ו כי הוא בטבע
 שהמושל הרשע חור מגורתו מחמת איזה טעם
 שהיה לו בטבע וכיוצא, רק נשוב אל לבנו לומר
 הלא לבעבור זה עשה הש"י הפועל הנס הזה
 (שנתהוה בימי מרדכי ואסתר) הוא סוף נסים
 הנגלים והתחלת הנסתרות, ועשה הש"י באופן
 שיתגלה האור בכל שנה כדי שנקבע היום טוב
 לדורות המתנהגים בכל זמן בנסים נסתרים, ונדע
 מזה כמו שהנס הזה הנס שהיה טבעי, אין ספק
 לשום בר שכל רק הכל הכירו כי י"י עשתה זאת,
 בן יהיה לנו הנס הזה לעדות לעולם אשר כל ענינים
 טבעיים נסתרים הכל הוא בהשגחת הכל יכול,
 רק שהוא בדרך נסתר, פי הזמן גורם עד אשר יבא
 זמן ההתגלות בנסים נגלים כמו

כי הוא יתברך שמו מנהיג הטבעיים כרצונו וחפצו והשגחתו, והסבה שנעשה הנס הזה באופן כזה,
 הוא כמו שכתבנו לעיל, להיות שהנס הזה היה ממצע
 בין הנגלים לנסתרים והיה בו פח ב' הקצוות,
 היינו שהיה נס נסתר מלבש בטבע בלי שדוד, ואף על פי כן היה בו סגלת נס נגלה, והוא
 שאמרו רז"ל למה נמשלה אסתר לאילת השחר וכו' אסתר
 סוף כל הנסים, היינו סוף נסים נגלים והתחלת
 הנסתרים.

ובזה תתבונן מה שאמרו רז"ל (מגלה יט.) נקרא ספר
 ונקרא אגרת, דהנה תתבונן במגלה זו אין נזכר
 בה שם הנכבד הוי"ה ב"ה, כי על ידי שם הוי"ה
 הן המה הנסים נגלים, פי הוא המהוה כל היות
 ומשדרם כרצונו, מה שאין בן נסים הנעשים
 בהלבשת הטבע הן המה מעשי אלקינו, הוא אלקים
 הפועל ישועות בקרב הארץ, היינו בתוך הארציים
 הטבעיים, (פרדס שי"ב פ"ב) אלהי"ם בג'מטריא
 הטב"ע, והנה להיות שהנס הזה לא היה בשדוד
 המערכה לא נזכר בה השם הנכבד, אך אף על פי כן,
 ביון שכל באי עולם הכירו וידעו כי י"י עשתה
 זאת, נרמז בה שמות הוי"ה בראשי תבות וסופי
 תבות כנודע (פרע"ח שי"ט פ"ו), על כן נקרא ספר,
 מצד בחינת שם הוי"ה הוא שם הנכתב בספר,
 ונקרא אגרת הנתן לקריאה, מפאת שם הנקרא*),
 והוא הנרצה פתיחת בעל המאמר,

(* הג"ה

ועין בדרושי פורים (אדר מא' ה סימן ח) מה שכתבנו שם כענין מה שתקנו זמני קריאת המגלה זמנים שונים לפרזים וכפרים דהם גלויים, מורים על מעלת נס הנגלה שהיה לנס הזה, הנה מתחיל הזמן מן יום י"א נגד אותיות ו"ה מן השם (בג'מטריא י"א) שנקרא נגלות, כמה דאת אמר (דברים כ"ח) והנגלת לנו

דהקשה לו ויהי בימי אחשורוש למה תלה הימים באחשורוש, וכי אחשורוש מפרסם לנו במקרא לומר לנו מה שהיה בימיו, והיה סגי לומר בשנת שלש לאחשורוש מלך פרס עשה משתה, ואמרו ויהי בימי משמע שנתהוה איזה הויה חדשה בימיו מה שלא היה עד היום, על כן

שֶׁהַבְּטִיחָנוּ (מִיְכָה ז טו) בְּיָמֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.

ועל פי זה פרשנו (אדר מאמר א סימן ח ט) רמז מה שאמרו רז"ל בגמרא (ביצה טו:) הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר שגאמר (תהלים צג ד) אדיר במרום יי, והענין תמוה, ופרשנו, דהנה נסי חדש ניסן המה נסים נגלים שנתגלה אז לבאי עולם שדוד המערכה על ידי שם הוי"ה, וכזה בודאי לא יפל הספק לשום בן אדם כמו שכתבנו לעיל, אבל נפי אדר המה נסתרים בטבע, אך עם היות שהיה בטבע, עם כל זה היה באפן כזה שלא היה מסתפק בו שום בן אדם כמו שכתבתי לעיל, והו שרמזו הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר, היינו יטע וישים בתוך נכסיו השכל הנשמע מן חדש אדר, כי העוסק בסחורה ובנכסים ויאמר כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה, כי היה הדבר בטבע שפחדתי במסחר פלוני ובמקום פלוני הנה לא יתקיימו נכסיו, אבל אם ישים אל לבו כי השגחת הש"י מלכש בטבע, והוא המסבב לדבר הזה בעין המעשה דחדש אדר, הנה יתקיימו נכסיו, והו שהביא לראיה אדיר במרום יי, הגם שהנהגת הטבע הוא מן שם אלקי"ם, עם כל זה הוי"ה הוא האלקי"ם והכל הוא מהשגחת שם הנכבד הוי"ה המהוה כל היות ברצונו, הבן.

והנה תמצא אשר בשביל זה הקפידו חז"ל לקבוע היום טוב הזה באדר הסמוך לניסן דיקא (מגלה ו:) מיסמך גאלה לגאלה עדיף, היינו לסמך ענין ההשגחה והגאלה הנסתרת לגאלה הנגלית, אל אחד בראן יצר אחד יצרן, וזה נרמז ברמז הלל המצרי (תהלים קיח כה) אָנָּה יי הושיעה נ"א וכו' הצליחה נ"א ראשי תבות ניסן אדר, היינו הושיעה ונצליחה בשתי ההנהגות הן הנהגת נפי ניסן הנגלים, הן הנהגת נפי אדר הנסתרים.

עד הנה דברנו בענין הגם דאדר ימי הפורים אשר (אסתר ט כח) זכרם לא יסוף מזרעם.

ועתה נשוב לדבר מענין הגם דחנוכה אשר נקבע גם כן לעד לעולם לזרע ישורון, דהנה הגם

דפורים שנבר לכל באי עולם ישועת אלקינו אשר גם בטבע הוא ישועתו והשגחתו, יש לומר שהוא בעבור שקמו עלינו לבלותינו ח"ו מנער ועד זקן וכו', וזה הוא דבר המנגד גם לטבעיית, גם דעת הנמוסי ימאם זה לאבד אמה שלמה על לא חמס בכפם, אבל בהתנגדם לדת התורה לא להרג נפשות כאשר היה בימי היונים שזה היה כל מגמתם להפר חק התורה, בזה לא נתודע עדין בפרסום לבאי עולם שגם בהסתר פנים הש"י מתנוסס עמהם, וכאם יגורו ח"ו איזה גזרה לכבול חק מחקי התורה והש"י יסבב להפר עצמם ובענין מעשה דר' ראובן בן איצטרובילי (מעילה יז.) וכמה מעשיות בדברי חז"ל שהש"י סבב בטבע להפר הגזרה ולבטלה, לא נבין ונדע כי יד יי עשתה זאת כי לא נעשה גם בשדוד המערכה ואין ראיה מגם דפורים מטעם הנ"ל, הנה לפרסום זה פעל הבורא כל וזכר עשה לנפלאותיו להתגלות אור הגם דחנוכה גם כן בכל שנה כדי שנקבע היום טוב בכל שנה, כדי שנבין ונשפיל ונדע שגם בהסתר פנים הש"י עומד למשען לנו, והוא המפיר עצת היועצים רעות על דת התורה, כמו שהיה בגם דחנוכה שכבר היה בחינת הסתר פנים באין חזון נפרץ, והש"י עזר לעמו נגד פת היונים הרשעים אשר רצו להעבירם מחקי תורת יי, על כן חוץ הישועה שעשה הש"י לישראל שנמסרו רבים ביד מעטים וכיצא (אף על פי כן כל זה יש לומר שהוא בטבע), הנה התנוסס גם במצוה דמנוחה הרומזת לחכמת התורה כמו שכתבתי לעיל כמה פעמים, ומעתה תשפיל ותדע קביעות ימי הנסים האלה (חנוכה ופורים) לעד לעולם לזרע ישורון, כדי שנבין ונשפיל שגם בהסתר פנים השם ית' משגיח עלינו ומתנוסס עמנו הן בעסק קיום דתנו דת התורה, הן בעסק קיום נפשותינו, וכזה תבין אשר בימי הפורים נצטוינו מפי חז"ל באכילה ושתיה קיום חיות הגוף עם הנפש, וימי חנוכה נתנו להלל ולהודות קיום החיות בדת התורה, ואתה דע לך.

על פי הדברים האלה אפרש לך הפסוק (תהלים ס ו) נתתה ליראיך גם